

УДК 356.169

В.І. Дяченко

В.М. Оленєв, к.військ.н., проф.

Ю.І. Адамов

Ж.О. Хижняк

Військова академія (м. Одеса), Україна

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ДЕСАНТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН І ПІДРОЗДІЛІВ ВИСОКОМОБІЛЬНИХ ДЕСАНТНИХ ВІЙСЬК

У статті наводиться підхід до дослідження системи десантного забезпечення військових частин і підрозділів високомобільних десантних військ, розглядаються основні тенденції і шляхи її удосконалення.

Ключові слова: *система десантного забезпечення, засоби десантування, парашутно-десантна техніка, парашутні платформи і багатофункціональні системи.*

Постановка проблеми

Війна в зоні Перської затоки підтвердила погляди військового керівництва провідних країн світу на роль і місце високомобільних десантних військ в сучасній війні, дозволила практично перевірити можливості сил швидкого розгортання під час виконання завдань, які покладені на цей специфічний контингент військ у реальних бойових умовах. Вміле використання високого бойового потенціалу повітрянодесантних підрозділів в більшості випадків залежить від наявності у них новітніх засобів повітряного десантування особового складу, озброєння, військової техніки та вантажів, що дає реальні передумови для досягнення успіху у протиборстві з противником на будь-яких театрах воєнних дій. Сучасні військові конфлікти продемонстрували гостру необхідність створення принципово нових засобів повітряного десантування. Поява недорогих і мобільних переносних зенітно-ракетних комплексів робить практично неможливим польоти на висотах менше 7 км, у зв'язку з небезпекою втрати повітряного судна. Поряд з цим, існуючі засоби повітряного десантування, для високої точності, вимагають здійснювати викидання особового складу, озброєння, військової техніки та вантажів на висотах менше 1 км. Під час десантування з великих висот точність доставки, як правило, є невисокою. Підтвердженням цього може слугувати доставка вантажів парашутним способом військам, які знаходилися в оточенні на сході України, під час проведення антитерористичної операції. З урахуванням сучасних концептуальних підходів щодо можливих варіантів застосування Збройних Сил України важливим і актуальним стає саме питання розвитку та модернізації засобів десантування для високомобільних десантних військ.

Аналіз останніх досягнень і публікацій

Більш детально проблеми розвитку способів парашутного десантування озброєння та військової техніки підрозділів та частин високомобільних десантних військ, розвитку та модернізації засобів десантування в сучасній війні вже досить тривалий час досліджують вчені і практики за кордоном. Найбільш детально дані питання висвітлені в наукових працях російських та американських вчених і практиків: Булгакова В.В. [1], Воробйова І.М., Кисилєва В.А. [2], Едуарада Доусота [4]. Водночас, як свідчить аналіз результатів досліджень, що були проведені під час командно-штабних навчань з

органами військового управління та військами, рівень ефективності застосування підрозділів високомобільних десантних військ не дозволяє гарантовано виконувати завдання під час операції [3].

Такий стан є наслідком невідповідності розвитку способів парашутного десантування озброєння та військової техніки підрозділів та частин високомобільних десантних військ існуючим засобам десантування [3]. Розвиток та модернізація засобів десантування в сучасних Збройних Силах України практично не проводиться, або проводиться на рівні науково-практичних досліджень без подальшого їх прийняття на озброєння частин і підрозділів високомобільних десантних військ. Це робить процес застосування високомобільних десантних військ (ВДВ) малоефективним. Зміни умов застосування повітряних десантів визначають необхідність критичного перегляду існуючих підходів до подальшого розвитку всієї системи десантного забезпечення частин і підрозділів високомобільних десантних військ.

Постановка задачі та її розв'язання

Із загальнонаукової точки зору об'єктом досліджень є застосування військових частин і підрозділів високомобільних десантних військ, а предметом – система десантного забезпечення військових частин і підрозділів високомобільних десантних військ в умовах типових ситуацій її застосування. Переважним методом аналізу системи, яка нас цікавить, і що забезпечує її глибоке і якісне вивчення, є системний аналіз, який базується на загальній теорії складних систем, основи якої розроблені в даний час достатньо повно.

Виклад основного матеріалу дослідження

Система десантного забезпечення військових частин і підрозділів високомобільних десантних військ, яка є складною системою, є у свою чергу підсистемою в процесі застосування військових частин і підрозділів високомобільних десантних військ. Відповідно до основних положень системного підходу при виробленні вимог до окремих підсистем необхідно виходити з основного цільового призначення усієї системи в цілому, вираженого через її ефективність. Схематично підхід до дослідження системи десантного забезпечення військових частин і підрозділів високомобільних десантних військ в загальному вигляді представлений на рис. 1.

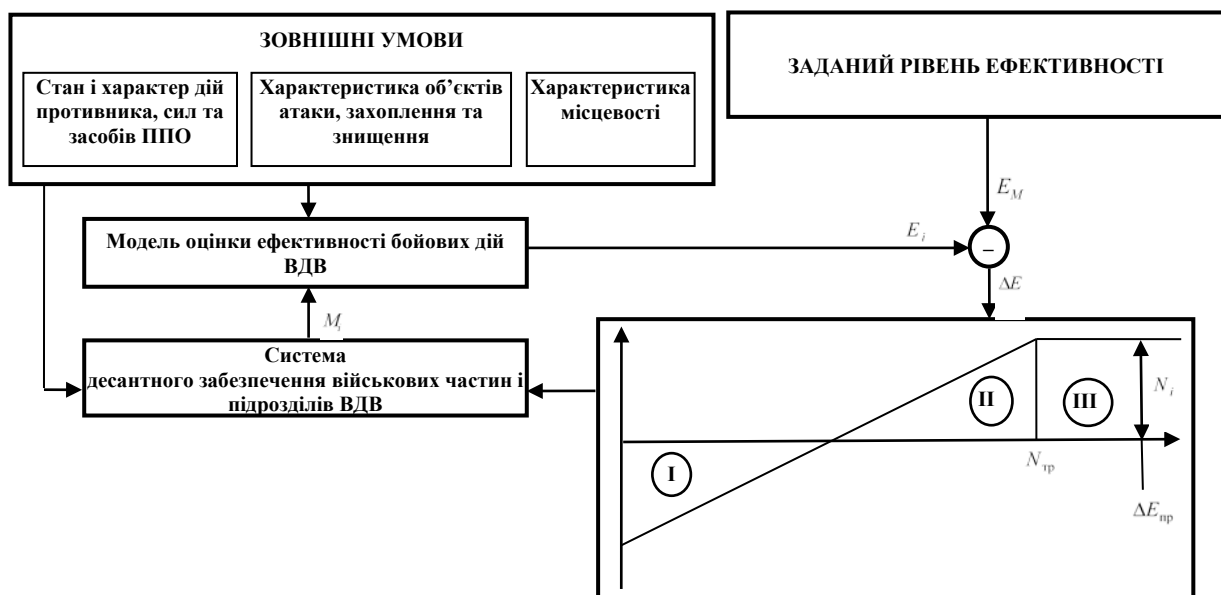

Рис. 1 - Підхід до дослідження системи десантного забезпечення військових частин і підрозділів високомобільних десантних військ

Шляхом змін характеристик системи десантного забезпечення військових частин і підрозділів високомобільних десантних військ для кожного досліджуваного варіанту визначається значення

узагальненого показника M_i , величина якого вводиться в модель оцінки ефективності бойових дій військових частин і підрозділів високомобільних десантних військ. В результаті моделювання отримуються значення ефективності E_i для конкретних характеристик системи десантного забезпечення військових частин і підрозділів високомобільних десантних військ, які порівнюються із заданим рівнем ефективності E_M і робиться висновок про ступінь відповідності можливостей системи десантного забезпечення військових частин і підрозділів високомобільних десантних військ висунутим вимогам. При цьому можуть бути три характерні випадки (рис. 1):

- система десантного забезпечення військових частин і підрозділів високомобільних десантних військ не задовольняє необхідному рівню ефективності (область I) і необхідно виробити заходи щодо її вдосконалення;

- система десантного забезпечення військових частин і підрозділів високомобільних десантних військ задовольняє заданому рівню ефективності (область II) і її вдосконалення призводить до подальшого підвищення ефективності бойових дій військових частин і підрозділів високомобільних десантних військ;

- система десантного забезпечення військових частин і підрозділів високомобільних десантних військ задовольняє заданому рівню ефективності (область III) і її вдосконалення недоцільно, оскільки не призводить до подальшого підвищення ефективності бойових дій військових частин і підрозділів високомобільних десантних військ.

Такий підхід до дослідження системи десантного забезпечення військових частин і підрозділів високомобільних десантних військ дозволяє з безлічі варіантів обрати раціональний і визначити шляхи її вдосконалення, серед яких слід виділити наступні:

1. Вдосконалення системи управління з метою повного використання бойових можливостей підрозділів ВДВ за наступними напрямками:

- подальша реалізація концепції створення комплексів автоматизації управління бойовими діями частин і підрозділів ВДВ;

- продовження дослідно-конструкторських робіт щодо створення високоефективних автоматизованих систем управління з якісними показниками, які не можуть бути суттєво перевершені аналогами інших держав світу на протязі 10-15 років;

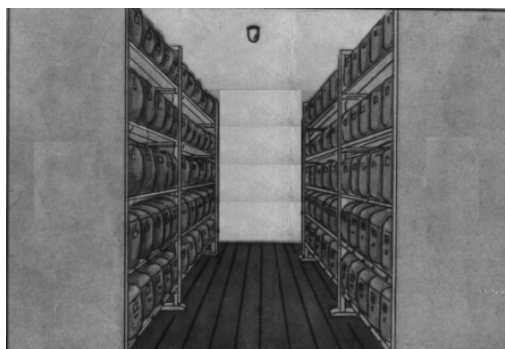
- створення перспективної системи управління ВДВ як багатофункціональної системи модульного принципу побудови, що дозволить створити гнучкі організаційно-штатні структури для виконання конкретних бойових завдань. Така система повинна бути інтегрована з основним озброєнням Сухопутних військ і функціонувати в комплексі із засобами інших видів Збройних Сил України при вирішенні завдань ВДВ.

2. Сплановане здійснення модернізації засобів десантування і розробка новітніх систем десантного забезпечення з подальшим переозброєнням ними частин і підрозділів ВДВ за наступними напрямками:

- подальша реалізація та виконання в повному об'ємі Плану розвитку озброєння та військової техніки ВДВ;

- продовження дослідно-конструкторських робіт щодо створення та модернізації засобів десантування з якісними показниками, які не можуть бути суттєво перевершені аналогами інших держав світу;

- створення та укомплектування військових частин (підрозділів) ВДВ мобільними сховищами і майстернями з ремонту і обслуговування повітрянодесантної техніки та майна в КУНГу авто КрАЗ-6511С4 вітчизняного виробництва (рис. 2).

← напрям руху

12*	9	8	7	6	14
13	10				
11*	5	4	3	2	1

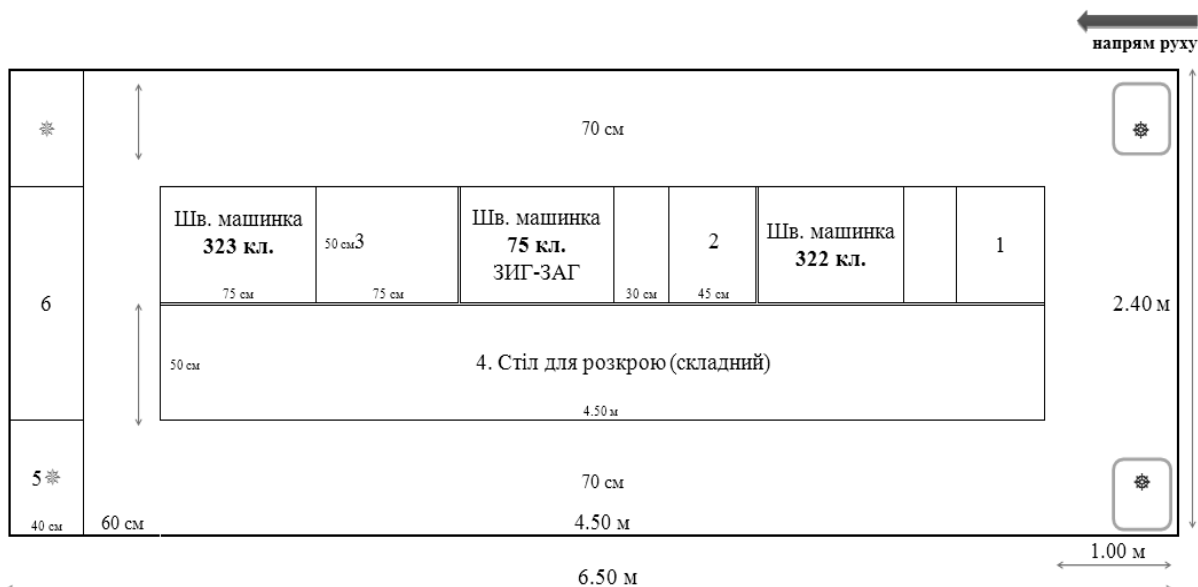
КрАЗ – КУНГ		Причеп	
1-14	Шафа для збереження майна		Стелажі обладнані для парашутно-десантного майна
2-4	Стелажі обладнані для парашутно-десантного майна		Стелажі обладнані для парашутно-десантного майна
6-8	Стелажі обладнані для парашутно-десантного майна		Приладдя для укладки
5-9	Сейфи для збереження документації		
	Сейфи для збереження майна		Палатка (намет) ПРС (УСБ-56 2-4 комплекти)
			ЗІП
10	Місце начальника сховища – оформлення документації		
11-12	Шафа приладдя та інструмент начальника сховища		Шафа приладдя та інструмент начальника сховища
13	Шафа для документації начальника сховища		
☼/☼	Кондиціонер / засоби пожежогасіння	☼	Засоби пожежогасіння

а) Польове (пересувне) сховище повітрянодесантної техніки і майна в КУНГу авто КрАЗ-6511С4

12*					14
13	10	6	7	8	9
		5	4	3	2
11*					1

КрАЗ – КУНГ		Причеп	
1-14	Шафа для збереження приладів (на обслугов. – на видачу)		Компресорна установка (з ресивером та роздачею)
2-3	Розробка та дефектовка		Клапан – пістолет повітряний
4	Мийка		Палатка (намет) приладиста
5-6	Сушка та змащування		ЗІП
7	Перевірка зазорів та люфтів		
8	Зборка та пломбування приладів		
9	Видача приладів		
10	Місце начальника майстерні – оформлення документації		
11-12	Установки: УППА та УКПА		
13	Шафа для документації		
☼/☼	Кондиціонер / обігрівач		

б) Майстерня з ремонту та обслуговування парашутних приладів (приладна майстерня) в КУНГу авто КрАЗ-6511С4

КрАЗ – КУНГ		Прицеп	
1	Швейна машинка 322 кл.		Компресорна установка (з ресивером та роздачею)
2	Швейна машинка 75 кл. ЗИГ-ЗАГ		Клапан – пістолет повітряний
3	Швейна машинка 323 кл.		ЗІП
4	Стіл для розкрою		
5	Прилад ПР-200 (або МИГП-100)		
6	Шафа для документації		
	Місце начальника майстерні – оформлення документації		
☼/☼	Кондиціонер / обігрівач		

в) Швейна майстерня з ремонту ПС в КУНГу авто КрАЗ-6511С4

Рис. 2 - Схеми мобільних сховищ та майстерень з ремонту та обслуговування повітрянодесантної техніки та майна

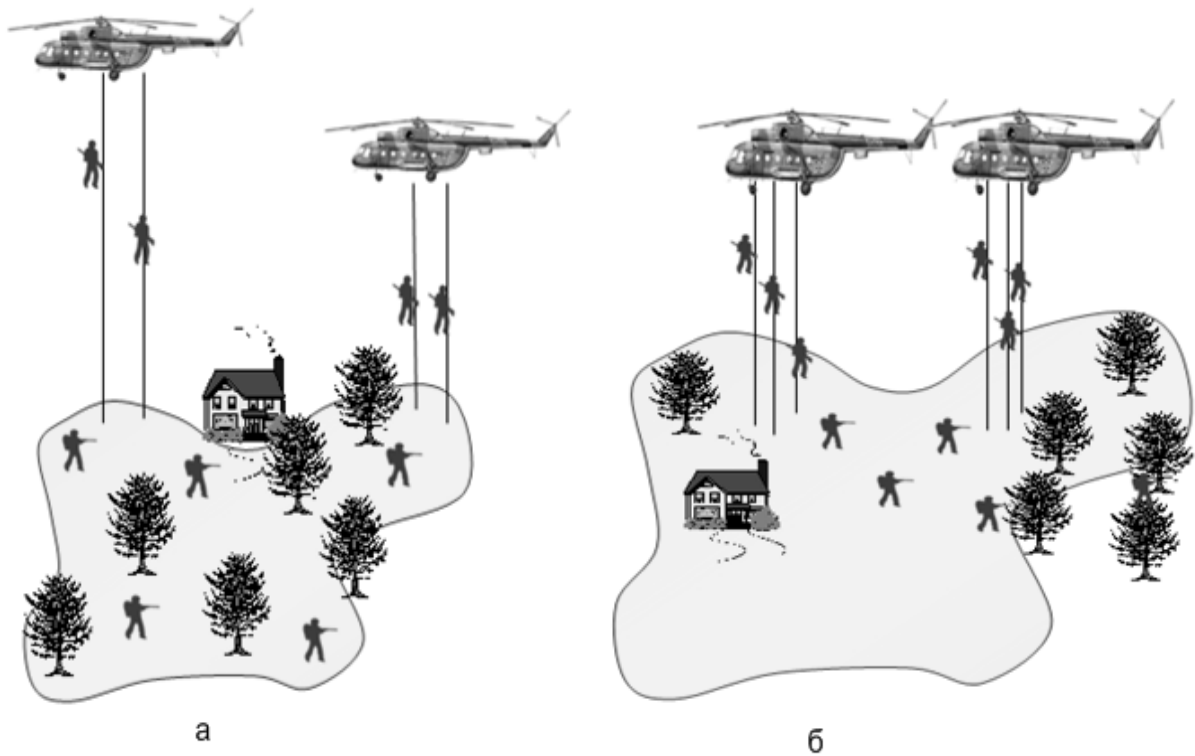
- здійснити подальше переозброєння частин і підрозділів ВДВ новітніми засобами десантування (багатокупольної парашутної системи, амортизованої системи, керованої парашутно-вантажної системи та іншими).

На сьогоднішній день це співвідношення складає 45% – 50%, що негативно впливає на готовність виконати завдання за призначенням з визначеним терміном готовності до 3 діб;

- створення двопозиційної системи десантного забезпечення шляхом створення при Командуванні ВДВ бази десантного забезпечення у складі батальйону десантного забезпечення та базового батальйону забезпечення, і передачі у мирний час з кожної частини ВДВ одного взводу з роти десантного забезпечення батальйону ВДВ у склад базового батальйону забезпечення;

- занесення в систему підготовки регулярних зборів приписного складу підрозділів десантного забезпечення та здійснення комплектування 100% чисельності за списком військовослужбовцями військової служби за контрактом. На сьогодні за останні 20 років існування ЗС України збори приписного складу підрозділів десантного забезпечення не проводились;

- удосконалення Методики виконання навчально-тренувальних безпарашутних десантувань (та евакуацій) з вертольоту типу Мі-8 з допомогою комплекту з'ємного бортового обладнання (КЗБО) «Адаптер М1», «Адаптер-2» з метою скорочення часу десантування. Потрібна перевірка на практиці можливого одночасного десантування з вантажного люку та вхідних дверей вертольоту типу Мі-8 з застосуванням модернізованого КЗБО «Адаптер М1», що можливо дозволить скоротити час десантування на 30 % (рис. 3).

а – із застосуванням існуючої методики; б – із застосуванням запропонованої методики

Рис. 3 - Десантування особового складу на важкодоступну місцевість:

Висновки

Вітчизняні виробники спроможні вирішувати питання розробки та модернізації засобів десантування озброєння, військової техніки, вантажів, а також створення мобільних сховищ з ремонту і обслуговування повітрянодесантної техніки та майна. Найбільш перспективною буде розробка, випробування та прийняття на озброєння безплатформової парашутної системи, яка складатиметься з багатопольної парашутної системи та амортизуючої системи, які забезпечать десантування парашутним способом всіх видів озброєння та бронетанкової техніки парашутно-десантного підрозділу як з військово-транспортного літака Іл-76мд, так і з перспективного військово-транспортного літака Ан-70.

Таким чином, реалізація розглянутих напрямів удосконалення системи десантного забезпечення частин і підрозділів ВДВ забезпечує:

- значне розширення тактичних показників дій парашутно-десантних підрозділів ВДВ;
- удосконалення умов зберігання повітрянодесантної техніки та майна, зменшення часу на її ремонт і обслуговування;
- спрощення підготовки озброєння, бойової техніки та вантажів до десантування парашутним способом;
- зменшення часу на освоєння підрозділом нових зразків повітрянодесантної техніки.

Список використаних джерел

1. Булгаков В. В. *Вооруженный конфликт : формы и способы действий* / В. В. Булгаков // *Военная мысль* - 2002. - № 1. – С. 39–43.
2. Воробьев И. Н. *Контртеррористическая операция: анализ, уроки и выводы* / И. Н. Воробьев, В. А. Киселев // *Оперативная информация* - 2004. – 82 с.
3. Серватюк В. М. *Аналіз розвитку способів парашутного десантування озброєння та*

військової техніки за допомогою новітніх засобів десантування / В. М. Серватюк, С. П. Котляр // Труды університету : зб. наук. праць Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського. - № 4(118). – К. : 2013. – С. 130–136.

4. FM 63-2-1 Division Support Command Light, Airborne and Air Assault Divisions 16 November 1992. – 321 p.

Рецензент: Мінасов В.С., к.військ.н., проф., Військова академія (м. Одеса).

ПУТИ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ СИСТЕМЫ ДЕСАНТНОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ ВОИНСКИХ ЧАСТЕЙ И ПОДРАЗДЕЛЕНИЙ ВЫСОКОМОБИЛЬНЫХ ДЕСАНТНЫХ ВОЙСК

В.И. Дяченко, В.Н. Оленев, Ю.И. Адамов, Ж.А. Хижняк

В статье приводится подход к исследованию системы десантного обеспечения воинских частей и подразделений высокомобильных десантных войск, рассматриваются основные тенденции и пути ее усовершенствования.

Ключевые слова: *система десантного обеспечения, средства десантирования, парашютно-десантная техника, парашютные платформы и многофункциональные системы.*

WAYS TO IMPROVE THE SYSTEM TO ENSURE THE LANDING OF MILITARY UNITS OF HIGHLY PARATROOP

V. Dyachenko, V. Olenev, Yu. Adamov, Zh. Khizhnyak

In article be picking approach to the study to ensure the military units and highly mobile airborne troops, the basic tendencies and ways of its improvement.

Keywords: *landing system software, means landing, airborne equipment, parachute platforms and multifunctional system/*